BIBI KAULAN JI PUBLIC SCHOOL, AMRITSAR SUBJECT-BIOLOGY

CLASS-IX

TEACHER NAME- SAWAL SURI

Learning Outcomes

Ch-5: The fundamental unit of life

- All living organisms are made up of cells
- Cell theory
- Composition of cell
- Cell membrane and cell wall
- Nucleus, cytoplasm and cell organelles
- Cell division

Ch-6: Tissues

- Types of animal and plant tissues
- The features of meristematic and permanent tissues
- Characteristic features and functions of: Epithelial tissue, connective tissue, muscular tissue and nervous tissue

Ch-13: Why Do We Fall Ill

- The concept of health and types and causes of diseases
- Pathways of spreading infections

- Differentiation between being healthy and disease free
- Prevention and cures for various types of diseases.

Chapter-14: Natural Resources

- What are natural resources?
- Main natural resources present on earth
- Biogeochemical cycles- nitrogen cycle, carbon cycle, water cycle and oxygen cycle.
- Ozone layer and its depletion

BIBI KAULAN JI PUBLIC SCHOOL, AMRITSAR SUBJECT-CHEMISTRY CLASS-IX

TEACHER NAME- RAJESH PRASHAR

Learning Outcomes

Ch:1- Is matter around us pure

In this unit students are able to know about Elements, compounds and mixtures. They will also learn about heterogeneous and homogeneous mixtures In this they also tudy about colloids suspensions and true solutions

Ch:2-Atoms and molecules

In this students are able to know about

Law of constant proportion, law of conservation of mass and atomic and molecular masses and mole concept

Ch:3-structures of atoms

In this students are able to know about Electrons, protons, neutrons, valency Chemical formula of common compounds isotopes and isobars

BIBI KAULAN JI PUBLIC SCHOOL, AMRITSAR SUBJECT-ENGLISH

CLASS-IX

TEACHER NAME-SIMRANJOT KAUR LEARNING OUTCOMES

Beehive Book

Chapter 1:- The fun they had

- 1. To develop four skills reading, writing, speaking, listening of the pupils.
- 2. To enhance their vocabulary.
- 3. To develop reading literacy of the pupils.
- 4. To understand about mechanical schools.
- 5. To learn about E-learning.

Chapter 2:- The sound of music

- 1. How to use sense organs if anyone is disabled.
- 2. How to overcome our internal fear.
- 3. It depicts love for our country.
- 4. How to achieve success on your own.

Chapter 3:- The little girl

- 1. It describes relationship a of father and a daughter.
- 2. Inter-personal relationships between parents and their children, siblings and elders and a congenial atmosphere in the family is very important for a smooth and successful life.
- 3. Mutual interactions and regular communication among the members of family is essential.

4. Parents need to punish their children merely when its it's necessary to do.

Chapter 4:- A truly beautiful mind

- 1. The great men are not born with special sign.
- 2. Disabled children develop some specific virtues and become great when they grow up.
- 3. Great souls have enormous love for humanity. They always think about the welfare of human beings.
- 4. Successful people work continuously to crack their goals.

Moments Book

Chapter 1:- The lost child

- 1. To develop our integrity not to get lost in the crowded places.
- 2. To develop strong bond with parents.
- 3. We should obey our parents and elders.
- 4. Not to be stubborn for unnecessary exhibits.
- 5. This chapter also highlights a child's love for his parents.

Chapter 2:- The adventure of TOTO

- 1. To promote love, affection and care towards animals as well as human beings.
- 2. To know about nature, habitants and characteristics of animals.
- 3. To enhance knowledge about domestic and wild animals.
- 4. To inculcate information of Red Book data.
- 5. This story sends the message that we should love animals.

Chapter 3:- In the kingdom of fools

1. This story tells a lesson that intelligence and wisdom help us to achieve things in life.

- 2. Only wise people can tackle fools.
- 3. Wisdom helps us to achieve many things in life while foolishness can bring one's ruin.
- 4. Life is a precious gift of God. We should enjoy it. Its up to us to make our life either a bed of Rose's or a bed of thorns.

Chapter 4:- The happy prince

- 1. This story tells about the sacrifice of life for the sake of poor people.
- 2. It is very essential to help the poor and the downtrodden in the society.
- 3. We must be sensitive to the people who are suffering and needy. It will reduce their pain.
- 4. It highlights the virtue of kindness and pitty towards others.
- 5. It shows the enormous social injustice which we find in societies.

BIBI KAULAN JI PUBLIC SCHOOL, AMRITSAR SUBJECT-PHYSICS

CLASS-IX

TEACHER NAME- SUKHBIR SINGH

Learning Outcomes

Ch: Motion

After the completion of this chapter student will able to

- Describe various kinds of motion
- Differentiate between distance and displacement.
- Differentiate between speed and velocity.
- Describe uniform motion and nonuniform motion
- Draw distance time and speed time graph for various situations.
- State uniform circular motion

Ch: Force and laws of motion

After the completion of this chapter student will able to

- Define 'force' and 'motion'
- Explain the relationship between force and motion
- Demonstrate understanding of force and motion in activity
- State of motion of an object (especially the direction of the acceleration) to the magnitudes of the individual forces which act upon it.
- Relate the net force of an object to the acceleration of the object.
- Explains various Newton's laws of motion.

 Explain the concept of law of conservation of mass friction and various method to reduce friction.

Ch: Gravitation

After the completion of this chapter student will able to

- summarize Newton's Law of Universal Gravitation
- model the relationship between mass and distance in the force of gravity between objects
- Calculate the value of acceleration due to gravity on the surface of earth and on the surface of moon.
- Variation in the value of acceleration due to gravity on the surface of Earth and at the depth of the earth
- Learn the formula of finding the relative density of an object and apply the same

Ch: work energy and power

After the completion of this chapter student will be able to

- define work and power
- identify components of work
- explain the relationship between work and power
- use formulas to calculate work and power
- define mechanical energy and relate it to the amount of kinetic energy and potential energy.
- analyze a physical situation and identify whether the total mechanical energy of an object is increasing, decreasing or remaining constant.S

BIBI KAULAN JI PUBLIC SCHOOL, AMRITSAR SUBJECT-CHEMISTY

CLASS-

TEACHER NAME- GURWINDER KAUR LEARNING OUTCOMES

ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂੰ ਅਕਲ ਲਤੀਫ

- 1. ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਮਾੜੇ ਕਰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣੀ ਵੱਲ ਡਾਤੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।
- 2. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਲੱਭਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।
- 3. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਰੁੱਖੀ-ਸੁੱਖੀ ਖਾ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
- 4. ਫਰੀਦ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿੰਮਲ ਰੂਖ ਸਹਾਇਰਾ

- 1. ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਿਵ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- 2. ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਭਾਵ ਮਿਠਾਸ ਦਾ ਗੁਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- 3. ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਮਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ।
- 4. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਦਿੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਐਦਰੋਂ ਡੁੱਕਿਆ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਸਮਾਂ

- 1. ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚ ਕਵੀ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦਾ।
- 2. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਰ ਕੈਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- 3. ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਦ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- 4. ਕਵੀ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਬੀਤਿਆ ਸਮਾਂ ਕਦੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਕਬੱਡੀ

- 1. ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
- 2. ਇਸ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।
- 3. ਕਬੱਡੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖਿਡਾਰੀ ਹੋਏ ਹਨ।
- 4. ਪਰ ਕਥੱਡੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਨੀਂ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਜਿਨ੍ਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- 5. ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਲਈ ਇਕ ਗੈਲਰੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖਿਡਾਰੀਆ ਦੇ ਤੇ ਖੇਡ ਸਬੰਧੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗਹਣ ਵਾਲਾ

- 1. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
- 2. ਕਵੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ।
- 3. ਕਵੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀਆਂ।
- 4. ਕਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਖੈਰ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਗੱਪ ਬਾਜ਼
- 1. ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੱਪ ਬਾਜ਼ ਦੀ ਕੌਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
- 2. ਗੱਪ ਬਾਜ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।
- 3. ਲੋਕ ਗੱਪ ਬਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਖੂਬ ਮਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਡੀਂਗਾਂ ਮਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- 4. ਗੱਪੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

5. ਗੱਪੀ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਪਰਚਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਦੂੱਧ ਤੇ ਪੁੱਤ

- 1. ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੋਡ ਸਮਡਦੇ ਹਨ।
- 2. ਬੱਚੇ ਰੋਟੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਹੀ ਬਾਪ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।
- 3. ਮਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਮਗਰੋਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਲਈ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਧੱਕੇ ਖਾਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।
- 4. ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੁੱਧ ਤੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਫਿਟਣ ਲੱਗਿਆ ਭਾਵ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ।

ਪੁਲਾੜ ਦੀ ਪਰੀ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ

- 1. ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- 2. बलपुरा चाहुला सा नीहरू मैंपावस इतिभा मी।
- 3. ਉਹ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ,ਨਿਡਰ,ਬਹਾਦਰ, ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੀ ਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੁੜੀ ਸੀ।
- 4. ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ।
- 5. ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦਰਮਿਆਨ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੈਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।
- 6. ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਜ਼ਾ ਰਹੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ

- 1. ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
- 2. ਇਸ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੀਜਾਂ ਸਾਗ, ਜੰਡ ਦਾ ਰੁੱਖ ਤੇ ਸੱਗੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
- 3. ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਹੈ।
- 4. ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਗ ਖਾਣਾ ਛੱਡ ਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ।

- 5. **ਜੰਡ ਦਾ ਰੁੱਖ ਲੱਗ ਪੱਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।**
- 6. ਸੱਗੀ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਅੱਜ ਕੱਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।
- 7. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾੱਭਿਆਚਾਰ ਜੁੜ ਇਹਨਾਂਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਹਾੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਆਦਮੀ

- 1. ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਧੇ-ਸਾਦੇ ਕਿਸਾਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
- 2. ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਜੋ ਸੱਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੈਮ ਨਾਲ ਮਤਲਬ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
- 3. ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 4. ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਡਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਤਲ ਬਾਰੇ ਲੁਕਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।
- 5.ਪਰ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸੱਚਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਕਸੂਰ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ

- ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ, ਹੈੱਸਲੇ, ਆਤਮ -ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਲਗਨ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ।
- 2. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੈ।
- 3. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਏ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੈ।
- 4. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਡੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ

 ਇਸ ਇਕਾਂਗੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਇਕ ਸੇਠ ਦੇ ਕੈਜੂਸ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

- 2. ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਮਿਲਦਾ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
- 3. ਸੇਠ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਜੋ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
- 4. ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਦਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
- 5. ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਪਾਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮ: ੩
- 1. ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਨਮੁਖ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
- 2. ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
- 3. ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- 4. ਮਨਮੁਖ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਨਮ-ਮਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- 5.ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਵਿਅਕਤੀ ਧੁਰ ਦਰਗਾਹ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਗੁੰਮ ਨੇ ਰਸੋਈ ਵਿਚੋਂ

- 1. ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- 2. ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ।
- 3. ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਕਾਰਨ ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ,ਖਾਣ-ਪੀਣ ,ਪਹਿਰਾਵਾ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁੜ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ।
- 4. ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁੜਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਣ ਬਾਰੇ ਕਵੀ ਨੇ ਦੁੱਖ ਪੁਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- 5. ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਤਕ ਗੁਆ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ -ਗੀਤ

- 1. ਇਸ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ।
- 2.ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਘੁਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।
- 3. ਪੰਜਾਬੀ ਜੰਮਦਾ ,ਜੀਉਂਦਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ।
- 4. ਹਰ ਦਿਨ ਤਿਉਹਾਰ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- 5. ਲੇਖਕ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਲਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆ :ਪ੍ਰਗੰਕਰਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣ

- ਇਸ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਲਾਤਮਿਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਉਪਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
- 2. ਇਸ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਹੈ।
- 3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬੁੱਧੀਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- 4.ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਮੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨੂੰ ਸਮੜ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ- ਉਪਦੇਸ਼

- া. ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਵੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।
- 2. ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- 3. ਇਸ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ, ਹਮਦਰਦੀ ,ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸਾਂਡੀਵਾਲਤਾ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- 4. ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਤਨੇਮ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ , ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ,ਸੱਚੀ -ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- 5. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਗਤੀ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਹੈਂਕੜ ਅਤੇ ਹਉਮੈਂ ਦੀ ਮਾਰ

- ਾ.ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਹੈਕਾਰ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- 2. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਸਤੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਉਪਰ ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
- 3. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈਕਾਰੀ ਬੈਦਿਆਂ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦੱਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- 4.ਹੈਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 5. ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਸਾਦਗ਼ੀ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

मैं बिमे जें ਘੱਟ तਹीं

- 1. ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਅਪੰਗ ਲੜਕੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਏਗੀ ਬਹਾਦਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- 2. ਉਹ ਅਪੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- 3. ਅਪਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਨੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸੱਪ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਫੜਿਆ।
- 4. ਉਹ ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ-ਸਰੋਤ ਬਣੀ।
- 5. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵ-ਜੈਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਇਆ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ।

ਈਅਰ ਫੋਨ

1. ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

- 2. ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਐਂਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਪਛਤਾਉਣਾਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- 3. ਇਹ ਫੋਨ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕਈ ਤ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- 4. मार्तुं तहीं उवतीव सी मर्री उ्रां हराउं वरत घारे संमिण विभा री।

ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ

- 1. ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- 2. ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੇ ਸੇਵਾ-ਭਾਵ, ਸ਼ਰਧਾ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
- 3. ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪੁੱਤਰੀ ,ਪਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਸਨ।
- 4. ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਭਗਤੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਾਇਆ।
- 5. **ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਭ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹਨ।**

ਉੱਡਣਾ ਸਿੱਖ -ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ

- 1. ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
- 2. ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਔਕੜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।
- 3. ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਮਾਂ- ਬਾਪ ਦਾ ਸਾਇਆ ਉੱਠ ਗਿਆ ਸੀ।
- 4. ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਤੇ ਔਖੇ ਸਮੇਂ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ।
- 5. ਉਹ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਿਆ।
- 6. ਉਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਦੋੜਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ।
- 7. ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਐਂਤ ਇਕ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਿਆ।

ਦੁਸ਼ਮਣੀ

- 1. ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ।
- 2. ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਦੋ ਸਹੇਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।
- 3. ਪਰ ਛੱਤ ਤੇ ਪਾਣੀ ਟੈਂਕੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਗੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 4.ਇਕ ਸਹੇਲੀ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੇ ਦੂਜੀ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।
- 5. ਪਰ ਐਂਤ ਵਿੱਚ ਉਹੋ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ **ਕਗ**ੜਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ

- 1. ਇਸ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।
- 2. ਇਸ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਵਹਿਮ- ਭਰਮ, ਧਾਰਮਿਕ ਪਖੰਡ,ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਜੂਏ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।
- 3. ਮਨੁੱਖ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਚੰਗੇ ਕੈਮ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 4. ਸਾਧੂ ਤੇ ਪਾਂਧੇ ਵਰਗੇ ਪਾਖੰਡੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੋਲੇ -ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਅਣਥੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾ.ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ

- 1. ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਏ.ਪੀ. ਜੇ .ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- 2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਜਜ਼ਬਾ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
- 3. ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਕਈ ਪਰਖਾਂ ਤੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।
- 4. ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ।
- ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੀ ਬਣੇ।
- 6. ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਰਾਹ ਵਿਖਾਇਆ।

- 7. ਉਹ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਇਆ।
- 8. ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ।
- 9. ਐਂਤ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

BIBI KAULAN JI PUBLIC SCHOOL, AMRITSAR SUBJECT-COMPUTER

CLASS-IX

TEACHER NAME- RAJBIR KAUR LEARNING OUTCOMES

Employability Skill

Unit 1:- Communication skill

- 1. Students will learn about the communication skill the how to communicate with different people with different modes of communication.
- 2. Will learn about methods of communication.
- 3. Perspective in communication i.e. individual point of views through with we interpret i.e. Individual's point of view through which we interpret.
- 4. About basic writing skill for effective communication.
- 5. English language belongs to particular class or part of speech.

Unit -II: Self Management Skill:-

- 1. Students would be able to learn the importance of soft management i.e. how to manage yourself by different ways.
- 2. Management skill which helps them to organize time management.
- 3. Students would be able to be self confident and would be able to analysis their strengths and weaknesses.
- 4. Students will learn different techniques to maintain their self by yoga. Meditation and exercise.

Unit-III: Introduction to ICT:-

- 1. In this chapter students would learn the use of information and communication technology.
- 2. Use of information technology in our daily life.

- 3. Components of computer system that helps to run the computer efficiently.
- 4. Students would learn different peripheral devices eg:- another attached devices with computer to different activities.
- 5. Students would be able to learn about different operating system that acts a interface between user and computer system.
- 6. Students would be able to learn the electronic mail system eg: Components of E-mail and user and protocols used for sending and receiving E-mails.
- 7. Students would learn about the social networking sites eg:- Facebook, you tube, Twitter, what's app etc their Merits and demerits.

Unit-IV: Ch- Entrepreneurship skill

- 1. Students will learn the function of the entrepreneurship.
- 2. Types of business activities, business organization etc.
- 3. Students would be able to learn entrepreneur development process and stages.
- 4. Students would learn about the factors that effects the entrepreneurship growth.
- 5. Characteristics of entrepreneurship and their role in the development of society.

Unit-V:Green skill

- 1. Students would learn about the environment, ecosystem and needs for living organisms.
- 2. Students would learn ecological imbalance and different ways of conserving natural resources.
- 3. Students would be able to learn about the importance of green economy, Aims of green economy.
- 4. They would also learn about the global impact of moving towards green economy and green economy in india.

Computer

Part -b

Unit 1:- Introduction to It-Ites industries.

- 1. In this chapter students would learn about how technology has revolutionized the whole world i.e. use of technology in our daily life.
- 2. In this students will learn about information technology enabled services that helps to improve the efficiency of an organization.
- 3. Will learn about LMS(Learning management system) that is a software application for plan, implement and assess a specific learning process.
- 4. Students would learn about e-commerce activities of buying and selling through internet.

Unit II:- Data entry and keyboard skills

- 1. Students will learn about keyboard skill i.e. typing skill and knowledge about different types of keys and their functioning.
- 2. Students would learn about different names of Keys and about pointing device .i.e. mouse.
- 3. Learn about special typing software i.e. Rapid typing to speed up the typing speed through keyboard.
- 4. Enables them to know their speed .i.e. words per minute, Characters per second and errors done by the user.

Unit III:- Digital documentation.

- 1. Students would learn about the software word processor to help the editing, creation and modifying the document.
- 2. Students would be able to learn save, open, print the document.
- 3. Different commands that helps to locate and replace test, cut, copy and paste operations.
- 4. Learn to editing and formatting using different tabs available.
- 5. Students can check grammar and spelling mistakes, contextual and spelling errors.

- 6. The functions of or use of dictionary to helps look up synonyms, antonyms and word substitutes etc
- 7. Creation of table and formatting options to efficiently manage the table and commands related to table.

Unit IV:- Electronic spreadsheet

- 1. Students will learn about the software to manage database using Microsoft excel to perform mathematical and logical operations.
- 2. Different components and formatting techniques to manage the document.
- 3. Different chart and their chart types, uses of charts and for plotting data, data series, category axis and value axis.
- 4. Different types of references used in excel .i.e. relative, absolute and mixed reference and how their use in worksheets.

Unit V:- Digital documentation

- 1. Students will learn to create presentations using the presentation software i.e. Microsoft power point.
- 2. Students will learn the different components of power point to be familiar with the software.
- 3. Creation of slides and different functions related to slide i.e. cut, copy, paste, arrange and formatting the slides.
- 4. Learn to making tables, charts in presentation and special slide effect the make the slide more presentable.
- 5. Grouping and ungrouping objects, knowledge about slide master etc
- 6. Students will learn to make a slide show to represent different topic or themes by their own with special slide effects.

BIBI KAULAN JI PUBLIC SCHOOL, AMRITSAR SUBJECT-HINDI

CLASS-IX

TEACHER NAME- POONAM SHARMA LEARNING OUTCOMES

पाठ-: दुख का अधिकार: यशपाल

- 1. दुख का अधिकार एक ऐसी कहानी है । इसमें इस बात का दुख प्रकट किया गया है कि लोग गरीबों के दुख को दुख नहीं समझते।
- 2.समाज में विभिन्न तरह की पोशाकें है । उन्हीं से मन्ष्य का अधिकार और दर्जा निश्चित होता है।
- कई पोशाके हमारे लिए अनेक दरवाजे खोल देती हैं तो कई बार पोशाके अर्चन भी बन जाती हैं।
   4.हमारी पोशाके और हमारी हैसियत हमें नीचे झ्कने नहीं देती।
- 5.मनुष्य की पहली पहचान उसकी पोशाक होती है। अमीर -गरीब ,गंभीर -चंचल सब प्रकार के लोगो की अलग पहचान होती है।
- 6.सुदामा की पोशाक देखकर कृष्ण के द्वारपालों ने उसे अंदर ही नहीं आने दिया ।एक राजा का मित्र भला फटे हाल कैसे हो सकता है?
- 7. अधिकार सुख देने वाली चीजों का होता है ।दुख देने वाली चीजों का नहीं। अत: यह शीर्षक हमें चौंकाता है हमें यह कुछ जाने और सोचने पर विवश करता है जब हम यह कहानी पढ़ते हैं तो हमें गरीबों की दुर्दशा पर दिया आती है वे इतने दीन और बेचारे हैं कि अपना दुखड़ा भी नहीं रोहित सकते यदि वह रोने बैठ थे तो जीना कठिन हो जाता है उन विचारों को पेट भरने के इतने लाले पढ़ते हैं कि उनके आंसू ही सूख जाते हैं।

8.गरीबों को दुख प्रकट करने का अधिकार ही नहीं रह गया है। अमीर लोगों पर दुखता है तो वह पूरी शान से मनाते हैं।

पाठ-: एवरेस्ट :मेरी शिखर यात्रा। बचेंद्री पाल

- 1.बचेंद्री पाल एवरेस्ट के शिखर पर पहुंचने वाली प्रथम भारतीय महिला थी।
- 2.उन्होंने इस शिखर की चढ़ाई चढ़ते हुए बहुत सी कठिनाइयों का सामना किया।
- 3.एवरेस्ट की सर्वोच्च चोटी पर चढ़ना उनके लिए एक महान अभियान था इसमें पग-पग पर जान जाने का खतरा होता था। 4.अतः यदि ऐसा कठिन कार्य करते हुए मृत्यु भी हो जाए तो उसे सहज घटना के रूप में लेना चाहिए। बह्त हाय तोबा नहीं मचा ना चाहिए।
- 5. जब बचेंद्री पाल एवरेस्ट की चोटी पर सफलतापूर्वक पहुंच गई तो उन्होंने घुटनों के बल बैठकर बर्फ माथे से छुआ। बिना सिर झुकाए हुए ही अपने थैले से दुर्गा मां का चित्र और हनुमान चालीसा निकाला। उसने इन्हें एक लाल कपड़े में लपेटा। थोड़ी सी पूजा की। और वह वस्तुएं बर्फ में ही दबा दी उस समय उन्हें बहुत आनंद मिला और उन्होंने अपने माता-पिता को याद किया।